11.10.2022

Eduskunnan hallinto- ja turvallisuusjaostolle

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2023

Teema: Kansainvälinen kehitysyhteistyö

SUOMEN PAKOLAISAVUN LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE VALTION TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2023

Suomen Pakolaisapu kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2023 ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Koronapandemian ja Ukrainan sodan vaikutukset maailmatalouteen ovat iskeneet vakavalla tavalla kaikista hauraimpiin ihmisiin. Kotinsa pakon edessä jättäneitä on nyt YK:n pakolaisjärjestön mukaan jo yli 100 miljoonaa. Erityisesti pakolaisten, naisten ja lasten tilanne maailmalla on heikentynyt merkittävästi. Viljan ja energian hinnannousu näkyy ruokaturvan heikentymisenä ja useissa maissa ihmisoikeus- ja demokratiakehitys on ottanut huolestuttavia askeleita taaksepäin. Monet kehitysyhteistyöstä hyötyvät maat joutuvat maailmanpolitiikan pelinappuloiksi ja demokratianvastainen liikehdintä on kasvussa. Tilanteessa, jossa demokratia on uhattuna, kansalaisyhteiskunnan vahvempi tukeminen kaikkialla on ensiarvoisen tärkeää. Kansainvälisellä kehitysyhteistyöllä ja humanitaarisella avulla Suomi voi tukea tasa-arvon ja rauhantyön virtauksia, ennaltaehkäistä konflikteja ja kriisejä.

Kunnianhimoisella kehitysyhteistyöllä ja täydentävän kokonaisvaltaisella triple nexus lähestymisellä voidaan tarttua niihin monisyisiin ongelmiin, jotka ovat pandemian aikana kärjistyneet ja jotka uhkaavat hauraita yhteiskuntia. Kotinsa pakon edessä jättäneet ihmiset ovat erityisen haavoittuvassa asemassa, ja heiltä puuttuu liian usein pääsy esimerkiksi koulutukseen ja terveydenhoitoon. Kehitysyhteistyöllä voidaan pureutua pakolaisuuden juurisyihin ja kasvattaa yhteisöjen ja yksilöiden resilienssiä. Ukrainan kriisi ja sen synnyttämä pakolaistilanne ei saa viedä huomiota pois muista maailman kriiseistä ja kansainvälisistä kehitystavoitteista.

Pidämme erittäin huolestuttavana, että kehitysyhteistyöhön halutaan kohdistaa leikkauksia juuri nyt, kun tarvittaisiin kipeästi edes maltillisia korotuksia tai nykytason ylläpitämistä. Inflaatio, energian hinnan nousu ja heikentynyt ruokaturva uhkaavat nyt ihmisiä akuutisti kaikkialla, eikä leikkauksiin olisi varaa. Esityksen mukaan ensi vuonna Suomen kehitysyhteistyön osuus bruttokansatulosta laskisi jälleen ja olisi vain noin 0,42 prosenttia. Suomi on yhä ainoa Pohjoismaa, joka ei yllä asettamaansa 0,7 prosentin tavoitteeseen.

Kehityspolitiikan rahoituksen suunnanmuutos pysähtyi

Vuodelle 2023 esitetään

- *Edellisvuosien hienoinen nousu pysähtyy ja kansainväliseen kehitysyhteistyöhön esitetään 62 miljoonan määrärahaleikkauksia vuoden 2021 toteumaan nähden.*
- *Leikkaukset eivät kuitenkaan kohdistu varsinaisen kehitysyhteistyön momenttiin eivätkä vaikuta kansalaisjärjestöjen tai monenkeskisen yhteistyön rahoitukseen.*
- *On myönteistä, että kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyömäärärahoja korotetaan hieman*

- *On huolestuttavaa, että heikoimmassa asemassa olevien maiden osuus talousarvioesityksen mukaan laskisi. Vuonna 2023 se olisi taas 0,16 % / BKTL, kun se vuonna 2022 nousi 0,16 %:sta 0,18 %:iin. Suomi on sitoutunut kansainvälisesti ja hallitusohjelmassaan tavoitteeseen 0,2 % / BKTL.*
- *Kehitysyhteistyön osuus BKT:stä oli vuonna 2014 0,59 prosenttia. Valtiovarainministeriö arvioi vuoden 2023 kehitysyhteistyöbudjetin olevan 0,42 prosenttia BKT:stä. Suunta on päinvastainen suhteessa Suomen julkilausuttuihin tavoitteisiin.*
- *Tarvitaan kykyä tehdä kunnianhimoisia ylihallituskautisia sitoumuksia ja päätöksiä, joilla Suomi pystyy nostamaan kehitysyhteistyömäärärahansa 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta ja ohjaamaan vähintään 0,2 prosenttia bruttokansantuotteesta vähiten kehittyneille maille.*
- Monenkeskisen yhteistyön määrärahat pysyvät ennallaan suhteessa vuoteen 2022. Hallitus on onnistuneesti vahvistanut monenkeskistä yhteistyötä. Suomen onkin jatkettava vahvaa panostusta YK-järjestöille ja kanavoitava niiden kautta 30 % kehitysyhteistyömäärärahoista. Yleistuki pääasiallisena tukimuotona on osoittanut keskeisen merkityksensä ja liikkumavaransa nopeasti nousevissa ennakoimattomissa tilanteissa kuten koronapandemia ja Ukrainan sota.

Kunnioittavasti,

Annu Lehtinen, toiminnanjohtaja

Suomen Pakolaisapu ry

Lisätiedot:

Annu Lehtinen, annu.lehtinen@pakolaisapu.fi

Katja Mannerström, p. 044 7615 708, katja.mannerstrom@pakolaisapu.fi

Suomen Pakolaisapu

Suomen Pakolaisapu on Suomen suurin pakolais- ja pakkomuuttokysymyksiin erikoistunut asiantuntijajärjestö. Autamme vuosittain tuhansia ihmisiä toipumaan konflikteista ja kotoutumaan uusiin yhteiskuntiin. Yli 50 vuoden aikana työmme on näkynyt Suomen lisäksi Afrikassa, Lähi-idässä, Aasiassa ja Euroopassa.